

द न्यू पिसेगुड बाजार कंपनी, लिमिटेड, बॉम्बे

वि

२६ मे १९५०

द कमिशनर ऑफ इनकम-टॅक्स, बॉम्बे

[सय्यद फजल अली, पतंजली शास्त्री, मेहरचंद महाजन ,आणि मुखर्जी न्यायाधीश]

भारतीय प्राप्तीकर कायदा (१९२२ चा ११वा).९ (१) (४) मालमत्तेच्या गणनेतून मिळणारे उत्पन्न-वजावट-वार्षिक शुल्क.भांडवली शुल्क 'वार्षिक शुल्क'आणि 'भांडवली शुल्क'नसणे म्हणजे त्यासाठीचे प्रभार.नगरपालिका मालमत्ता कर आणि शहरी स्थावर मालमत्ता कर-वजा करण्यायोग्य आहे की नाही-मुंबई शहर कायदा, १८८८ कलम २१२ -मुंबई वित्त अधिनियम १९३२ .२२ .

नगरपालिका मालमत्ता कराच्या संदर्भात निर्माण केलेले शुल्क.२१२ मुंबई शहर महानगरपालिका कायदा, १८८८ हा एक 'वार्षिक शुल्क नाही'आहे त्या अर्थाने 'कॅपिटल चार्ज'असणे.९ (१) (४) भारतीय प्राप्तीकर कायदा, १९२२ आणि अशा शुल्काची रक्कम अशा मालमत्तेच्या पृथक रक्षित आयाची गणना करताना त्यांच्या हेतूसाठी वजा केली जावी. ९ भारतीय पृथक रक्षित आय कायदा.

मुंबई वित्त अधिनियम १९३२ द्वारे निर्माण केलेल्या शहरी स्थावर मालमत्ता कराच्या संदर्भात आकारमानाचे स्वरूप सारखेच आहे आणि अशा शुल्काची रक्कम देखील कापली जावी.

'कॅपिटल चार्ज'ही अभिव्यक्ती आहे.९ (१) (४) याचा अर्थ भांडवली रकमेसाठी तयार केलेले शुल्क, कैफियत भांडवली स्वरूपाच्या दायित्वाची विल्हेवाट लावण्यासाठी तयार केलेले शुल्क; आणि "वार्षिक शुल्क"कैफियत वार्षिक दायित्व सुरक्षित करण्यासाठी आकारले जाणारे शुल्क.

अपील न्यायनिर्णय:दिवाणी अपील क्र- १९४९ चा सोळावा.

भारतीय प्राप्तीकर कायदा, १९२२ च्या कलम ६६ अंतर्गत मुंबई उच्च न्यायालयाकडून अपील.

अपीलकर्त्यासाठी -- के. एम. मुन्शी (एन. पी. नाथवाणी, त्यांच्यासोबत).

उत्तरवादी साठी - भारताचे महाधिवक्ता एम. सी. सीतलवाड (त्यांच्यासोबत एच. जे. उमरीगर) यांनी बाजू मांडली.

१९५० चे २६ मे.न्यायनिर्णय पारीत निकाल

मेहरचंद महाजन न्या -- हे आयकर प्रकरणातील मुंबई उच्च न्यायनिर्णय निकालाविरुद्धचे अपील आहे आणि त्यात संबंधित मुंबई कायद्यांतर्गत देय असलेला नगरपालिका मालमत्ता कर आणि शहरी स्थावर मालमत्ता कर हे भारतीय आयकर कायद्याच्या कलम ९ (१) (४) अंतर्गत देय वजावट आहेत का असा प्रश्न उपस्थित होतो.

करपात्र व्यक्ति कंपनी ही एक गुंतवणूक कंपनी आहे जी मुंबई शहरातील मालमत्तांमधून पृथक रक्षित आय मिळवते.करपात्र व्यक्ति वर्ष १९४० -४१ साठी करदात्सनचे निव्वळ पृथक रक्षित आय 'मालमत्ता'सन शीर्षकाखाली प्राप्तीकर अधिकाऱ्याने रु. एकूण भाडयातून काही देयके वजा केल्यानंतर रु. ६,२१,७६४ .कंपनीने चालू सन रु. १,२२,६७५ नगरपालिका मालमत्ता कर म्हणून रु. ३२,७६० शहरी मालमत्ता कर म्हणून.कायद्याच्या कलम ९ च्या तरतुदींनुसार दोन रकमांच्या कपातीचा दावा करण्यात आला होता, पहिल्या मधून रु. ही वस्तू करपात्र व्यक्ति भरलेल्या भाडेकरूंचे ओझे दर्शवते या कारणावरून रु. ४८,५७२ लोकांना परवानगी देण्यात आली, अन्यथा दावा नाकारला गेला.करपात्र व्यक्ति अपील सहाय्यक आयुक्त आणि प्राप्तीकर अपील न्यायाधिकरणाकडे केलेले अपील अयशस्वी ठरले.तथापि, न्यायाधिकरणाने कायद्याचे दोन प्रश्न मुंबई उच्च न्यायालयाकडे पाठविण्यास सहमती दर्शवली, म्हणजे:

(१) अर्जदार-कंपनीने भरलेला नगरपालिका कर हा अंतर्गत मान्य कपात आहे का

भारतीय प्राप्तिकर कायद्याच्या कलम ९ (१) (४) च्या तरतुदीनुसार

(२) अर्जदार-कंपनीने भरलेला शहरी स्थावर मालमत्ता कर हा भारतीय आयकर कायद्याच्या कलम ९ (१)

(४) अंतर्गत किंवा कलम ९ (१) (५) अंतर्गत मान्य कपात आहे का? तिसरा प्रश्न समाविष्ट करणारा पूरक संदर्भ देण्यात आला होता जो आमच्यासमोर उपस्थित केला गेला नव्हता आणि त्यामुळे त्याचा संदर्भ घेणे आवश्यक नाही. उच्च न्यायालयाने या तिन्ही प्रश्नांची उत्तरे दिली. नकारात्मक आणि म्हणूनच हे अपील

कायद्याच्या कलम ९ च्या उपकलम (१) च्या कलम (४) अंतर्गत भत्ता म्हणून नगरपालिका मालमत्ता कर आणि शहरी स्थावर मालमत्ता कर वजा केला जाऊ शकतो का, हा आमच्या निर्णयासाठीचा प्रश्न आहे. या मुद्द्याचा निर्णय प्रथम कायद्याच्या कलम ९ च्या उपकलम (१) च्या उपखंड (४) मध्ये वापरलेल्या भाषेच्या अन्वयार्थावर आणि दुसरे, हे कर भरण्यासाठी संबंधित मुंबई कायद्यांतर्गत मालकाच्या दायित्वाचे खरे स्वरूप आणि स्वरूप याबाबतच्या निष्कर्षावर अवलंबून असतो.

संबंधित खंडासह कलम ९ खालीलप्रमाणे आहे:

"९. (१) करदाते ज्या मालमत्तेचा मालक आहे अशा कोणत्याही इमारती किंवा जमिनी असलेल्या मालमत्तेच्या प्रामाणिक वार्षिक मूल्याच्या संदर्भात 'मालमत्तेतून मिळणारे पृथक रक्षित आय' या शीर्षकाखाली कर भरणार असेल, जो खालील भत्त्यांच्या अधीन असेल, म्हणजे:

(४) जेथे मालमत्ता गहाण ठेवण्याच्या किंवा इतर भांडवली शुल्काच्या अधीन आहे, तेथे अशा गहाण ठेवण्याच्या किंवा शुल्कावरील कोणत्याही व्याजाची रक्कम; जेथे मालमत्ता भांडवली शुल्क नसलेल्या वार्षिक शुल्काच्या अधीन आहे, तेथे अशा शुल्काची रक्कम; जेथे मालमत्ता जमिनीवरील भाड्याच्या अधीन आहे, तेथे अशा जमिनीवरील भाड्याची रक्कम; आणि जेथे मालमत्ता अधिग्रहित केली गेली आहे, बांधली गेली आहे, दुरुस्ती केली

गेली आहे, नूतनीकरण केले गेले आहे किंवा कर्ज घेतलेल्या भांडवलासह पुनर्बांधणी केली गेली आहे, तेथे अशा भांडवलावर देय असलेल्या कोणत्याही व्याजाची रक्कम;

हे दिसून येईल की खंड (४) मध्ये चार उपखंड आहेत जे परवानगी दिलेल्या चार कपातीशी संबंधित आहेत १९३९ च्या दुरुस्ती कायद्याच्या आधी, खंड (४) मध्ये फक्त पहिले, तिसरे मात्र चौथे उपखंड होते. पहिल्या उप-कलमांतर्गत मालमत्तेच्या सुरक्षिततेवर उधार घेतलेली रक्कम मालमत्तेवर खर्च झाली की नाही यावर व्याज वजा केले जाते. मालमत्तेवर कोणत्याही भांडवलाचा किंवा इतर खर्चाचा प्रश्नच उद्भवत नाही. उपखंडातील "भांडवली शुल्क" ही अभिव्यक्ती भांडवलावरील शुल्क म्हणजे मूल्यांकित मालमत्तेचा अर्थ दर्शवू शकत नाही. ही एक अनावश्यकता असेल कारण सुरुवातीचे शब्द स्वतःच स्पष्टपणे सूचित करतात की शुल्क मालमत्तेवर आहे. त्यामुळे आमचे असे मत आहे की येथे भांडवली शुल्क म्हणजे मात्र भांडवली रकमेसाठी तयार केलेले शुल्क, म्हणजे भांडवली स्वरूपाच्या दायित्वाची विल्हेवाट लावण्यासाठी तयार केलेले शुल्क असू शकते. १९३३ मध्ये प्रिवी कौन्सिलने बिजॉय सिंग दुधुरिया विरुद्ध आयकर आयुक्त कलकत्ता (१) या प्रकरणाचा निर्णय घेतला. हे कलम ९ अंतर्गत केलेले करपात्र व्यक्ति नव्हते, तर न्यायालयाच्या हुकुमनामाद्वारे त्याच्या सर्व मालमत्तांवर आकारण्यात आलेल्या त्याच्या सावत्र आईसाठी भरणपोषण भरण्यास जबाबदार असलेल्या करदात्याच्या सामान्य पृथक रक्षित आयावरील करपात्र व्यक्ति होते. हे त्याने स्वेच्छेने केलेले दायित्व नव्हते, तर कायद्याने त्याच्यावर टाकलेले दायित्व होते. प्रिवी कौन्सिलने असे मत मांडले की त्या दायित्वाच्या पूर्ततेसाठी त्याने दिलेली रक्कम त्याच्या वास्तविक पृथक रक्षित आयाचा भाग नाही आणि एस. ओ. त्याच्या मूल्यांकनात समाविष्ट केला जाऊ नये. जरी हा निर्णय करदात्याच्या पृथक रक्षित आयाचा भाग नव्हता या तत्वावर पुढे गेला असला तरी, १९३९ च्या दुरुस्ती कायद्याच्या निर्मात्यांना, वरवर पाहता, प्रो पर्टीच्या मूल्यांकनाचा विचार केला तर, ज्या प्रकरणांमध्ये अशा देयकांसह आकारल्या गेलेल्या मालमत्तेतून करदात्याच्या पृथक रक्षित आयातून अनिवार्य देयके भरावी लागत होती आणि दुसरा उपखंड, म्हणजे, "जेथे मालमत्ता वार्षिक शुल्काच्या अधीन आहे, जो भांडवली शुल्क नाही, तेथे अशा शुल्काची रक्कम जोडली गेली". सध्याच्या प्रकरणात नगरपालिका आणि शहरी मालमत्ता कर

वजा करण्याच्या आपल्या दाव्याच्या समर्थनार्थ अपीलकर्ता हा उपखंड मागवतो. नव्याने जोडण्यात आलेल्या उपखंडाचे सुरुवातीचे शब्द लक्षात घेता, त्यात वापरलेले "भांडवली शुल्क" हे पद मालमत्तेवरील शुल्काचा संदर्भ देऊ शकत नाही आणि आम्हाला वाटते की ते आवश्यक आहे. उपखंड (१) प्रमाणेच समजून घेतले पाहिजे; म्हणजे, पहिल्या उपखंडात, जेथे मालमत्तेवर भांडवली रक्कम आकारली जाते तेथे व्याज वजा करण्याची कैफियततूद आहे, या उपखंडात अशा प्रकारे आकारल्या जाणाऱ्या वार्षिक रकमांची कपात करण्याची कैफियततूद आहे, अशा रकमा भांडवली रकमा नसतात, मालमत्तेच्या प्रतिभूतीवर उभारलेले भांडवल हप्त्यांमध्ये परतफेड करण्यायोग्य केले जाते अशा प्रकरणांना वगळण्याच्या उद्देशाने मर्यादित शब्द वापरले जातात. प्राप्तिकर आयुक्त, मुंबई व्ही. मोहम्मदभाय रौजी (१) मध्ये, मुंबई उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाने या शब्दांचा अर्थ विचारात घेतला. "वार्षिक शुल्क" च्या संदर्भात, ब्युमॉन्ट सी. जे. ने खालीलप्रमाणे निरीक्षण नोंदवले:

"या शब्दांमध्ये, मला वाटते, वार्षिक दायित्व सुरक्षित करण्यासाठी शुल्क समाविष्ट असेल".

त्यावेळी न्या. कानिया यानी असे म्हटले होते:

"जोपर्यंत वार्षिक देय देण्याच्या संदर्भात शुल्क आकारले जात नाही तोपर्यंत शुल्क वार्षिक कसे असू शकते हे मला दिसत नाही".

या शब्दांच्या रचनेचे अपीलाखालील न्यायनिर्णय पालन करण्यात आले आहे.

गण्पुमल कन्हैयालाल वि. प्राप्तीकर आयुक्त (२) (वापरण्यापूर्वी संबंधित अपील) प्रकरणात, अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाने मुंबई प्रकरणात या शब्दांवर ठेवलेल्या रचनेशी सहमती दर्शवली, म्हणजे "वार्षिक शुल्क" या शब्दांचा अर्थ वार्षिक दायित्व सुरक्षित करण्यासाठी शुल्क असा आहे. त्यामुळे हे स्पष्ट आहे की कलम ९ (१) (४) मध्ये येणाऱ्या 'वार्षिक आरोप' या वाक्यांच्या अर्थाबाबत न्यायिक निर्णयांमध्ये कोणताही संघर्ष नाही आणि दिलेला अर्थ हा या शब्दांचा नैसर्गिक अर्थ आहे.

"कॅपिटल चार्ज"या वाक्यांशाबाबत, वरील प्रकरणात ब्युमॉन्ट सी. जे. यांनी असा दृष्टिकोन मांडला की या शब्दांचा अर्थ कॅपिटलवरील शुल्क असा आहे. तथापि, न्यायमूर्ती कनिया यांनी वेगळा दृष्टिकोन मांडला आणि असे निरीक्षण नोंदवले की मासिक किंवा वार्षिक विशिष्ट देय देण्याची सूचना असलेला आणि स्थावर मालमत्ता किंवा एखाद्या व्यक्तीच्या मालमत्तेवर आकारला जाणारा दस्तऐवज भांडवली शुल्क बनतो ही सूचना स्वीकारण्यास ते तयार नाहीत. अपीलांतर्गत अलाहाबाद न्यायनिर्णय हे

(१) आय. एल. आर. १९४३ बॉम्ब. ६२८ .

(१) आय. एल. आर. १९४४ ऑल. ७८० .

शब्दांचा अर्थ भांडवलावरील शुल्क नाही असे मानले जात होते. असे म्हटले गेले होते की जर वार्षिक शुल्क म्हणजे वार्षिक दायित्वाची विल्हेवाट लावणसदरचा हक्क असेल, तर भांडवली शुल्क म्हणजे भांडवली स्वरूपाच्या दर दायित्वाची विल्हेवाट लावण्यासाठीचा हक्क आम्हाला वाटते की ही रचना कलमाची नैसर्गिक रचना आहे आणि योग्य आहे. वादग्रस्त कर "वार्षिक शुल्क हे भांडवली शुल्क नाही" या वाक्यांच्या कक्षेत येतात की नाही हे ठरवणे ते ज्या कायद्यांतर्गत आकारले जातात त्या तरतुदींवर अवलंबून असते. मुंबई शहर नगरपालिका कायदा, १८८८ चे कलम १४३, शहरातील सर्व इमारती आणि जमिनींवर सामान्य कर आकारण्यास अधिकृत करते. हा मालमत्ता कर भरण्याची प्राथमिक जबाबदारी भाडेकरूवर आहे (कायद्याच्या कलम १४६ नुसार). करांचे मूल्यांकन करण्यासाठी कलम १५४ मध्ये इमारतीचे वार्षिक दरयोग्य मूल्य निश्चित करण्यासाठी आदेश करण्यात आली आहे. कलम १५६ मध्ये मूल्यांकन पुस्तकाच्या देखभालीची तरतूद आहे, जसमध्ये शहरातील सर्व इमारतींचे दर, त्याचे दरयोग्य मूल्य, अशा इमारतींवरील मालमत्ता कर भरण्यासाठी प्रामुख्याने जबाबदार असलेल्या व्यक्तींची नावे आणि ज्या रकमेसाठी प्रत्येक इमारतीचे मूल्यांकन केले गेले आहे, तसून रकमेची नोंद प्रत्येक अधिकृत वर्षी करावी लागेल. कलम १६७ असे नमूद करते की मूल्यांकन पुस्तक प्रत्येक अधिकृत वर्षी तसून करण्याची आवश्यकता नाही परंतु दर वर्षी कलम १६० ते १६२ नुसार सार्वजनिक सूचना दिल्या जातील आणि उक्त कलमांच्या आणि कलम १६३ आणि १६७ च्या तरतुदी प्रत्येक वर्षी स्पष्ट केल्या जातील. हे कलमे

मूल्यांकन पुस्तकातील नोंदींवरील आक्षेप आणि तक्रारींची सुनावणी करण्यासाठी समर्थन देतात.सन अनुकूल दृष्टिकोनांवरून हे स्पष्ट होते की कराची जबाबदारी कॅच अधिकृत वर्षाच्य़स सुरुवातीला निश्चित केली जाते आणि कर हा वार्षिक असतो.त्सनची वर्षानुवर्षे पुनरावृत्ती होते.कलम १४३ ते १६८ हे वर्षासाठी कर लादणे, दायित्व आणि मूल्सनंकनाशी संबंधित आहेत.वर्षासाठीची कराची रक्कम आणि ती भरणसन्चे दायित्व निश्चित केले गेल्सनन्तर, हा कायदा त्सनन्तर "कर संकलन"सन अध्यायन व त्याचा संकलनासाठी विहित करतो.कलम १९७ मध्ये अशी तरतूद आहे की प्रत्येक मालमत्ता कर मध्ये देय असेल.

एप्रिलच्या प्रत्येक पहिल्या दिवशी आणि ऑक्टोबरच्या प्रत्येक पहिल्या दिवशी अर्धवार्षिक हप्त्यांमध्ये आगाऊ रक्कम.अर्धवार्षिक हप्त्याबाबतची तरतूद अपरिहार्यपणे वार्षिक दायित्व दर्शवते.दुसऱ्या शब्दांत, याचा अर्थ असा आहे की वार्षिक देय रक्कम अर्धवार्षिक देयकाद्वारे काढली जाऊ शकते.बिल सादर करून हप्त्यांच्या वसुलीसाठी, मागणी करणेची नोटीस आणि नंतर संकट आणि विक्रीसाठी प्रॉस ड्यूर देखील विहित करण्यात आला आहे.शेवटी कलम २१२ खालीलप्रमाणे प्रदान करते.

"कोणत्याही इमारतीच्या किंवा जमीन महसूल संदर्भात सदर अधिनियमान्वये देय असलेला मालमत्ता कर, त्यावर प्रांतीय सरकारला देय असलेला दर भू-महसुलाच्या दर, काही असल्यास , पूर्ववेतनाला अधीन राहून, उक्त इमारतीवर किंवा जमिनीवर प्रथम शुल्क असेल यामुळे इमारतीवर वैधानिक शुल्क आकारले जाते.

मुंबई वित्त अधिनियम १९३२ च्या भाग ६ च्या कलम २२ अंतर्गत शहरी स्थावर मालमत्ता कर मालमत्तेच्या वार्षिक भाडे मूल्यांवर आकारला जातो.कर गोळा करण्याचे कर्तव्य नगरपालिकेवर ठेवले जाते आणि ते नगरपालिकेच्या मालमत्ता कराच्या बाबतीत ज्या पद्धतीने केले जाते त्याच पद्धतीने केले जाते.कलम २४ (२) (बी) हे मुंबई महानगरपालिका कायद्याच्या कलम २१२ प्रमाणेच आहे. यामुळे हा कर भरण्यासाठीही जमीन किंवा

इमारतीची सुरक्षा होते. भारतीय प्राप्तीकर कायद्याच्या कलम ९ च्या उद्देशाने हे दोन्ही कर म्हणजे नगरपालिका मालमत्ता कर तसेच शहरी स्थावर मालमत्ता कर हे समान स्वरूपाचे आहेत आणि ते एकाच पायावर उभे आहेत.

अपीलकर्त्याचे विद्वान वकील श्री. मुंशी यांनी असा युक्तिवाद केला की दोन्ही कर आहेत. जमिनीच्या किंवा इमारतीच्या वार्षिक मूल्यांकना आधारे मूल्यकण केले जाते आणि ते वार्षिक कर आहेत, जरी ते सोयीसाठी सहा महिन्यांच्या अंतराने गोळा केले गेले असले, तरी आयकर स्वतःच वार्षिक आधारावर आकारला जातो, की वजावटींना परवानगी देताना मूल्यांकनाच्या मागील वर्षात केलेली सर्व देयके किंवा सर्व दायित्वे मंजूर केली जावीत आणि संबंधित कर स्पष्टपणे कलम ९ (१) (४) च्या भाषेत येतात. दुसरीकडे, विद्वान महाधिवक्त्याने असा युक्तिवाद केला की जरी वर्षासाठी करांचे मूल्सनंकन केले जात असले तरी ते भरण्याचे दायित्व सुरुवातीला उद्भवते. प्रत्येक सहामाहीत आणि जोपर्यंत मागणी करणेची नोटीस जारी केली जात नाही आणि बिल सादर केले जात नाही तोपर्यंत ते भरण्याचे कोणतेही दायित्व नाही आणि तोपर्यंत कायद्याचे कलम २१२ अंतर्गत कोणतेही शुल्क उद्भवू शकत नाही आणि भरण्याचे दायित्व अर्धवार्षिक आगाऊ असल्याने, शुल्क हे वार्षिक शुल्क नाही. हे देखील सुचवले गेले होते की कर हे भांडवली शुल्क होते, ज्याचा अर्थ असा होता की मालमत्ता भरणा करण्यासाठी प्रतिभूती होती. विद्वान महाधिवक्त्यांनी मांडलेले युक्तिवाद योग्य नाहीत याबद्दल आम्ही समाधानी आहोत. मुंबईच्या दोन कायद्यांचे संपूर्ण मुदतीवरून हे स्पष्ट होते की हे अक्ष मालमत्तेवरील वार्षिक शुल्काच्या स्वरूपाचे असतात आणि दरवर्षी मालमत्तेच्या वार्षिक मूल्यांकना आधारे त्याचे मूल्सनंकन केले जाते. वार्षिक दायित्व अर्धवार्षिक हप्त्यांद्वारे भरले जाऊ शकते. दायित्व हे वार्षिक असल्याने आणि मालमत्ता तिच्या अधीन राहिल्यामुळे, कलम ९ च्या उपकलम (१) च्या खंड (४) चे दृष्टांत त्वरित आकर्षित केले जातात. नगरपालिका कायद्याचे कलम २१२ मध्ये वापरल्या गेलेल्या "देय" सदर शब्दावर खूप भर देणसदरत आला होता आणि असे म्हटले गेले होते की भरणा करण्याची वेळ येईपर्यंत कायदयार्गत कर देय होत नाहीत, तोपर्यंत कोणतेही शुल्क अस्तित्वात येत नाही आणि शुल्क हे वार्षिक शुल्क नाही. आम्हाला असे वाटत नाही की ही कलम २१२ ची योग्य रचना आहे. "सन कायदया अंतर्गत देय मालमत्ता कर" सन शब्दांचा अर्थ असा आहे की मालमत्ता कर ज्यासाठी

एखादी व्यक्ती कायद्यातर्गत जबाबदार आहे. वर्षभरात भरावे लागणारे कर मालमत्तेवर आकारले गेले आहेत.दायित्व आणि शुल्क दोन्ही सह-अस्तित्वात आहेत आणि सह-व्यापक आहेत.व्याजाची रक्कम भरण्यासाठी सुविधा देणाऱ्या कायद्यातील तरतुदींचा त्यांच्या खऱ्या स्वरूपावर आणि चारित्र्यावर कोणत्याही प्रकारे परिणाम होत नाही.जर कलम १९७ मध्ये नमूद केलेल्या दर पद्धतीने वार्षिक दायित्व भरले गेले नाही, तर वर्षातील संपूर्ण देय रकमेच्या वसुलीसाठी मालमत्ता विकली जाऊ शकत नाही असे म्हटले जाऊ शकते का?या प्रश्नाचे उत्तर मात्र होकारार्थी असू शकते, म्हणजे.उदा. मालमत्ता विक्रीस पात्र आहे.

प्राप्तिकर आयुक्त प्रकरणात, बॉम्बे वि. महो मेधॉय रौजी (१) ब्युमॉन्ट सी. जे. यांनी कर कपातीचा दावा फेटाळताना,

(1) आय. एल. आर. 1943 बॉम्बेवर भर दिला. 628.

कलम ९ (१) (५) जे जमीन महसूल कारणास्तव भरलेल्या कोणत्याही रकमेच्या संदर्भात कपात करण्यास परवानगी देते.असे आढळून आले की जमीन महसूल हा नगरपालिका कराप्रमाणेच आहे आणि विधिमंडळाने भू-महसुलाच्या संदर्भात देय असलेल्या रकमांची कपात करण्यासाठी विशेष तरतूद केली आहे, परंतु नगरपालिका करांमुळे भरलेल्या रकमांच्या संदर्भात नाही, त्यामुळे ही कपात मान्य नसल्याचे परिस्थिती सूचित करते.याच उद्देशासाठी कलम १० च्या तरतुदींचा देखील संदर्भ देण्यात आला होता, जे व्यवसायाशी संबंधित आहेत.भत्ते आणि ज्यात जमीन महसूल, स्थानिक दर किंवा नगरपालिका करांमुळे भरलेल्या कोणत्याही रकमेची कपात करण्यास परवानगी देण्यात आली आहे.आपल्या निकालाच्या अंतिम भागात विद्वान मुख्य न्यायाधीश म्हणाले की, सदर शब्दांचा नेमका अर्थ काय आहे सदरचा विचार करणे त्सदरंस्सदरसाठी आवश्यक नाही आणि मुंबई महानगरपालिका कायद्याचे कलम २१२ अंतर्गत मालमत्तेवर आकारल्या जाणाऱ्या नगरपालिका करांचा त्यात समावेश नाही असे म्हणणे त्यासाठी पुरेसे आहे. कायद्याने वापरलेल्या शब्दांचा अचूक अर्थ निश्चित केल्या शिवाय आम्हाला असे वाटते की कर हे कलमाच्या कक्षेत नव्हते सदर निष्कर्षावर पोहोचणे शक्य नव्हते.हे प्राथमिक आहे की, विधिमंडळाच्या हेतूची अंमलबजावणी करणे हे न्यायालयाचे प्राथमिक कर्तव्य आहे, जे त्याने वापरलेल्या

शब्दांमध्ये नमूद केले आहे आणि तो हेतू शोधण्यासाठी कोणत्याही बाहेरील बाजूची मदत घेतली जाऊ शकत नाही.पुन्हा या कलमाच्या कलम (५) चा संदर्भ फारसा उपयुक्त ठरत नाही कारण जमीन महसूल हा सर्व इमारती आणि जमिनीवरील अर्धपारदर्शक स्वरूपाचा शुल्क आहे आणि त्यामुळे, रकमेच्या संदर्भात कपात स्पष्ट शब्दात नमूद केली गेली होती.दुसरीकडे, नगरपालिकेचे कर हे जमीन महसूल बरोबरीचे नाहीत.त्यांच्याबाबतचा कायदा प्रांतानुसार बदलतो आणि ते सर्व प्रकरणांमध्ये मालमत्तेवरील शुल्क असू शकत नाहीत.विधिमंडळाने असा विचार केल्याचे दिसते की जोपर्यंत मालमत्तेवरील नगरपालिका करांचा संबंध आहे, जर ते खंड (४) च्या कक्षेत आले तर त्यांच्या संदर्भात कपातीचा दावा केला जाईल परंतु अन्यथा नाही."व्यवसायातून मिळणारे पृथक रक्षित आय"या शीर्षकाखाली कलम १० मध्ये परवानगी दिलेली वजावट वेगळ्या पायावर पुढे जाते आणि कलम ९ चे बांधकाम कलम १० ची मदत दिशाभूल करण्यासाठी योग्य आहे.

वरील प्रकरणात न्यायमूर्ती कनिया यांनी आपल्या निष्कर्षावर पोहोचताना, हे कर परिवर्तनशील स्वरूपाचे होते, म्हणजे नगरपालिका कायद्याच्या विविध तरतुदींनुसार वाढण्यास किंवा कमी करण्यास पात्र होते आणि शुल्क आकस्मिक शुल्काच्या स्वरूपाचे होते या विचाराने प्रभावित झाले होते.मोठ्या आदराने, हे निदर्शनास आणून दिले जाऊ शकते की सर्व आरोप.एक प्रकारे बदलणारे आणि आकस्मिक स्वरूपाचे असू शकते किंवा असू शकते. जर कोणतेही डिफॉल्ट केले गेले नाही, तर कोणतेही शुल्क कधीही लागू केले जाऊ शकत नाही आणि जेव्हा जेव्हा शुल्क असते, तेव्हा ते सन एकतर देयकाद्वारे किंवा अतिरिक्त कर्ज घेणेद्वारे वाढवले किंवा कमी केले जाऊ शकते.

मॉस एम्पायर्स लिमिटेड वि.अंतर्देशीय महसूल आयुक्त हाऊस ऑफ लॉर्डने असे मत मांडले होते की काही देयके आकस्मिक होती आणि रकमेत बदल करण्यास सक्षम होती या वस्तुस्थितीचा त्यांच्या वार्षिक देयकांच्या स्वरूपावर परिणाम झाला नाही आणि "वार्षिक"हा शब्द असलाच पाहिजे.पुनरावृत्ती होण्याची किंवा पुनरावृत्ती करण्यास सक्षम असण्याची गुणवत्ता.

कनार्डचे विश्वस्त विरुद्ध अंतर्देशीय महसूल आयुक्त सन खटल्सनत असे म्हटले गेले होते की देयके पुनरावृत्ती होणसनस सक्षम होती आणि म्हणूनच ती वार्षिक देयके होती, जरी ती वर्षागणिक वारंवार होत नसती आणि ती रकमेत बदलत होती ही वस्तुस्थिती अप्रासंगिक होती.या निर्णयांच्या पार्श्वभूमीवर विद्वान महाधिवक्त्याने जे. कनिया यांनी व्यक्त केलेल्या मताचे समर्थन केले नाही.

मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मामद केई विरुद्ध आयअनुसूची आयुक्त, मद्रास या खटल्यातील एका निर्णयावर रिलायन्स ठेवण्यात आले होते, ज्यामध्ये मुंबई वित्त अधिनियम शहरी स्थावर मालमत्ता अनुसूची म्हणून भरलेल्या पैशांना भारतीय आयअनुसूची कायद्याच्या कलम ९ (१) (४) किंवा ९ (१) (५) अंतर्गत अस्वीकार्य म्हणून परवानगी देण्यात आली होती. हा निर्णय केवळ आय अनुसूची आयुक्त, मुंबई वि. मोहम्मद यांनी अनुसूची डी प्रअनुसूची ३, नियम १ (१), भोव रौजी (४) च्या अर्थानुसार व्यक्त केलेल्या मताचे अनुसरण अनुसूचीत घेण्यात आला आणि कोणत्याही प्रलंबित किंवा नवीन युक्तिवादावर तोडगा निघाला नाही आणि खटल्याच्या निर्णयात त्याचा फारसा उपयोग होत नाही.

[१९३७] ए. सी. ७८५; [१९४८] ए. ई. आर. १५०; .आय. एल. आर. १९४४ मॅड. ३९९; .आय. एल. आर. १९४३ बॉम. ६२८.

अलाहाबाद उच्च न्यायालयचे --गप्पुमल कन्हैयालाल विरुद्ध पृथक रक्षित आय आयुक्त (१) संबंधित अपीलाने या प्रकरणाचा योग्य दृष्टिकोन घेतला आणि त्यात दिलेल्या तर्काला आमची मान्यता आहे.

याचा परिणाम असा होतो की हे अपील मंजूर केले जाते आणि प्राप्तिकर न्यायाधिकरणाने उच्च न्यायालयात पाठवलेल्या आणि वर उद्धृत केलेल्या दोन प्रश्नांची उत्तरे होकारार्थी असतात.अपीलकर्त्यांना त्यांचा खर्च अपीलात असेल.

अपील मंजूर करण्यात येते.

अपीलकरत्यासाठी प्रतिनिधि -एम. एस. कृष्णमूर्ति शास्त्री

प्रतिवादीसाठी प्रतिनिधि -पी. ए.मेहता

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या /तिच्या मातृभाषेत त्याचा अर्थ समजून घेण्यापूरता मर्यादित राहिल आणि त्याचा इतर कोणत्याही करणाकरीता कराता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन विश्वासनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पत्तीला आणि अमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.
